

gennemført et Samarbejde mellem Grube-syndikater og den preussiske Stat, saaledes at disse Gruber og Virksomheder praktisk talt drives rent statsmæssigt og samfundsmæssigt. Men ogsaa i England, i Amerika og i Danmark er man gaaet meget vidt. Det er bebudet, at vi i Dag faar fremsat nye Lovforslag, som griber meget dybt ind i Erhvervslivet, særlig paa Landet. Herhjemme ordnes alt, hvad der vedrører Kornavl, ved Lov, Kornhandel praktiseres faktisk i Øjeblikket af den danske Stat, Tørveskæring og Brændehugning ordnes ligeledes ved Lov, Fordelingen af næsten alle Varer ordnes af Staten, og Staten bestemmer for mangfoldige Varers Vedkommende, hvor meget hver enkelt Forbruger skal have. Man kontrollerer saa godt som alle Industrigrene, og Handelen er under Kontrol. Ved en Lov, som kommer til tredie Behandling i Dag, gives der Regeringen næsten fuld Raadighed over Skibstonnagen. Den danske Stat bestemmer Vareprisen og den Fortjeneste, som maa tages for de enkelte Varer. Endelig er det Staten, der dirigerer saa godt som al vor Eksport og Import. Vi er saaledes efterhaanden gledet ind i en helt udviklet Statskontrol.

Her i Danmark som i andre Lande er der Misfornøjelse med denne Statskontrol. Misfornøjelsen hos os kom imidlertid som i andre Lande ikke fra Folket, men fra et Mindretal af Folket, nemlig fra Overklassen. Den store Befolkning finder i Almindelighed disse Indgreb og Anordninger, hele denne Kontrol af Staten, tilfredsstillende og gavnlige, hvorimod Overklassen finder den hemmende og ønsker den afskaffet. Denne Misfornøjelse kom først frem her i Danmark i Januar Maaned 1915. Det var den daværende Folketingsmand for Horsens Landkreds, P. Th. Nielsen, som fremhævede denne Misfornøjelse i Anledning af Fastsættelsen af Maksimalpriser for Brødkorn. Naar vi nu ser tilbage paa, hvorledes Forholdene har udviklet sig, forekommer det mig, at vi alle har Grund til at beklage den Stilling, Venstre indtog den Gang, og det Standpunkt, som P. Th. Nielsen indtog. Hans Standpunkt var, at de overordentlige Forhold i Verden ingen Indflydelse skulde have ved Fastsættelsen af Priserne paa Brødkorn. De Folk, der avlede Korn her i Landet, skulde have Verdensmarkedets Pris, den højest mulige Pris, der kunde opnaas. Vor Bondestand burde egentlig være blevet betænkelig, da de saa, med hvilken Varme Højres Ordfører ved denne

Løjlighed, det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin), gik i liden for de samme Teorier, som forfægtedes af P. Th. Nielsen. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds skyndte sig at slutte sig til P. Th. Niensens Anskuelse, at den danske Bondestand ikke alene skulde have Verdensmarkedets Pris, men skulde have den med Top, saa højt, den kunde drives op. Og naar det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds stod saaledes, var det i klog Forudseenhed af, at hvis Krigen vedvarede, vilde de samme Fordele komme andre Dele af den velstillede Befolkning her i Landet til gode, at hvis man slog det P. Th. Niensenske Princip fast, vilde senere Fabrikanter og Købmænd og alle andre profitere i endnu højere Grad end Bondestanden. Derfor maa vi beklage, at Venstre den Gang indtog dette Standpunkt, idet P. Th. Niensens Udtalelser gav hele den øvrige Overklasse et solidt Grundlag til Fortsættelse i denne Retning.

I disse Dage er det særlig Handelsstanden, der er misfornøjet med Regeringens Kontrol. Der blev for nogle Dage siden holdt et Møde paa Børsen. Det var et meget interessant Møde, det var egentlig et syndikalistisk Møde. Tusind Grosserere lyttede til med stor Opmærksomhed og fulgte med stort Bifald den Tale, som den gamle Venstremand Peschcke-Køedt holdt. Det er for Resten betegnende, at det er Venstres tidligere Ordfører, der paa en Maade fører an i hele denne Bevægelse. Her i Salen var det P. Th. Nielsen, der førte an, og nu hylder de gamle konservative Grosserere her i Hovedstaden Hr. Køedt, som dog ellers har været forkættet i mange Aar. Nu er han blevet en Slags Bannerfører for disse Grosserere.

Den Tale, Hr. Køedt holdt paa Børsen, og som ærede Medlemmer sikkert har læst, er en saare interessant Tale. Det er fra først til sidst en syndikalistisk Tale, en Tale, hvori Hr. Køedt paa Handelsstandens Vegne kræver Ret til at tage Verdensmarkedets Pris og til at drive Kædehandel. Med andre Ord, det er en Tale, hvori der kræves Ret til „at tage selv“ paa Priserens Omraade. Nøjagtig som Syndikalisterne paa andre Omraader kræver Ret til at tage selv, saaledes proklamerer man her en Ret for Handelsstanden til at tage selv. Paa dette Møde advarede Direktør Heilbuth de Tusind Grosserere mod at lytte til Hr. Køedt. Hr. Heilbuth paaviste, at man uden at risikere nogen som helst Molest kunde tage indtil